

2001000105020045
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
BACHELOR OF ARTS (FIFTH SEMESTER)
व्याकरणशास्त्र एवं भाषाविज्ञानम्
(भट्टोजिदीक्षित् कृत वैयाकरणसिद्धांतकौमुदी संज्ञा प्रकरणं एवं
भाषाविज्ञानम्)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **BACHELOR OF ARTS (FIFTH SEMESTER)**
- b. Name of the Subject : **व्याकरणशास्त्र एवं भाषाविज्ञानम्**
(भट्टोजिदीक्षित् कृत वैयाकरणसिद्धांतकौमुदी संज्ञा प्रकरणं एवं
भाषाविज्ञानम्)
- c. Subject Code No : **2001000105020045**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)

10

(૧) મહર્ષિ પાણિનીના વ્યાકરણગ્રંથનું નામ શું છે ? એના પર કોણે વાર્તિક અને કોણે ભાષ્ય લખ્યા ?

(૨) વર્ણોના મુખ્ય ઉચ્ચારણ સ્થાનો જણાવો .

(૩) આભ્યંતર પ્રયત્નના ભેદો જણાવો .

(૪) ગતિ સંજ્ઞા સમજાવો.

(૫) ભાષા અને ભાષાવિજ્ઞાનની એક એક વ્યાખ્યા આપો .

(૬) ભાષાવિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં યોગદાન આપનાર બે વિદેશી ભાષાવિજ્ઞાનીઓના નામ જણાવો

(9) ગ્રીમ નિયમ મુજબ આદિમ ભારોપીય ભાષાના તૃતીય વર્ણ ધ્વનિઓ 'ગ્, દ્, બ્' જર્મનિક ભાષાઓમાં કયા ધ્વનિઓ રૂપે પરિવર્તન પામ્યા છે ?

Q.2 (અ) સૂત્રો સમજાવો (ગમે તે બે)

8

- (૧) આદિરન્ત્યેન સહેતા | ૧ - ૧ - ૭૧ |
- (૨) અ અ | ૮ - ૪ - ૬૮ |
- (૩) તુલ્યાસ્ય પ્રયત્નં સવર્ણમ્ | ૧ - ૧ - ૯ |
- (૪) સ્વં રૂપં શબ્દસ્યાશબ્દસંજ્ઞા | ૧ - ૧ - ૬૮ |

(બ) સવિસ્તર સમજાવો (ગમે તે એક)

5

- (૧) પ્રતિજ્ઞાનૂનાસિક્યા: પાણિનીયા: ।
- (૨) આદ્ એચ્ વૃદધિ સંજ્ઞ સ્યાત્ ।

Q.3 ભાષાનું મહત્વ સમજાવી, ભાષાવિજ્ઞાનની અભ્યાસ પદ્ધતિઓની સવિસ્તર ચર્ચા કરો.

13

અથવા

ભાષાશાસ્ત્ર પ્રમાણે ભાષાવિજ્ઞાનના અંગો સમજાવો .

13

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

14

- (૧) મુનિત્રયમ્।
- (૨) इत् संज्ञा अने उदात्त – अनुदात्त – स्वरित संज्ञाઓ.
- (૩) ભાષા ઉત્પત્તિ અંગેના વિવિધ વાદો
- (૪) ભાષાવિજ્ઞાનના અધ્યયનમાં સંસ્કૃતનું મહત્વ.

*****